

Advies

Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk
30 april 2024

Advies over het eindrapport Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024

De SARC werd op 4 april 2024 door Vlaams minister van Jeugd Benjamin Dalle om advies gevraagd over het eindrapport Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk behandelde de adviesvraag op zijn plenaire vergadering op 18 april 2024.

ADVIES

Op 1 september 2020 formuleerde de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk advies¹ bij het ontwerp van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) 2020-2024.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk merkt een positieve evolutie in het proces en de opbouw van het JKP. De besognes van de sector vonden weerklank, pijnpunten werden gaandeweg aangepakt. De sectorraad formuleert in zijn advies nog enkele aandachtspunten die ook in de toekomst kunnen bijdragen aan een sterker JKP.

A. VERDUURZAMING EN TRANSVERSALITEIT

Een moeilijkheid rond verduurzaming en transversaliteit ligt volgens de sectorraad net in het transversaal karakter van het JKP; de verkokering blijft in de realiteit een moeilijke drempel. Het samenbrengen van budgetten kan de samenwerkingen tussen sectoren verhinderen door ongelijke financiële slagkracht. De sectorraad is van mening dat er bij de verdeelsleutel van de budgetten oog moet zijn voor een mogelijke ongelijke slagkracht. Een ongelijke verdeling tussen de betrokken domeinen kan dan een te overwegen piste zijn.

Bijkomend is er ook meer oog nodig voor de verduurzaming van initiatieven; door het transversaal karakter stelt zich ook in de toekomst de vraag rond de oorsprong van de middelen. Niet alle acties

¹ SARC, Advies bij het ontwerp van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) 2020-2024, 1 september 2020, https://www.vlaanderen.be/sarc/system/files/import20200901_Advies_JKP_2020-2024.pdf

moeten een verduurzaming beogen, ook eenmalige incentives hebben een duidelijke meerwaarde, maar verduurzaming vraagt ook een duurzaam financieel kader. Duurzame werkingen moeten voldoende transparantie en zekerheid hebben over hun financiering vanuit de verschillende beleidsdomeinen.

B. FOCUS OP IMPACT

In zijn eerder advies merkte de SARC op dat de acties op vele fronten vaag en eerder mager uitgewerkt bleven. Een gebrek aan concreetheid, richting en budget, maakt dat de geformuleerde acties moeilijk te evalueren zijn. Ook nu blijft de sectorraad op zijn honger zitten wat de impact van het JKP betreft. Sommige acties bevatten bijvoorbeeld incentives, bij andere wordt er een expliciet accent gelegd binnen het regulier beleid. Sommige acties kennen een beperkte looptijd, terwijl andere lijken te streven naar meer duurzaamheid. Het JKP wordt daardoor moeilijk leesbaar; de lezer moet zich een weg banen door de wirwar van acties.

In de toekomst kunnen de acties helderder benoemd worden; gaat het om een incentive, wordt er een extra accent gelegd, wordt er een duurzaam spoor uitgezet,...? Door de acties op die manier te definiëren, is er ook een basis om de impact op te enten. Het wordt dan beter benoembaar of het gewenste doel bereikt is. Op die manier wordt het JKP minder een af te vinken opsomming van acties en eindresultaten, maar is er ook meer ruimte voor processen en langetermijneffecten.

C. JEUGD AAN HET STUUR

Er wordt structureel en domein overschrijdend overleg voorzien via het horizontaal overleg. Een versterking van het mandaat van het horizontaal overleg, kan het JKP binnen de verschillende beleidsdomeinen vlotter ingang doen vinden. Het verstrekt de jeugdreflex binnen de werking van de verschillende beleidsdomeinen, waardoor opportuniteiten en kansen vlotter kunnen worden opgepikt. Zo kan het transversaal karakter van het JKP worden versterkt. Er moet voldoende bewegingsruimte zijn, en daar waar er raakvlakken zijn, kunnen extra kansen worden gecreëerd. Daarnaast lijkt ook een symbolische versterking van jeugd als coördinerende actor aangewezen.

D. PRIORITEITEN BEPALEN

In zijn eerder advies wees de SARC er op dat de gekozen vijf prioriteiten niet overeenkomen met de top 5 na het Groteprioriteitendebat. Kinderarmoede en het klimaatvraagstuk stonden in de top 5, maar werden niet opgenomen als één van de prioriteiten om dubbele plannen te vermijden. Er werd verwezen naar respectievelijk het Vlaamse Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) en het Klimaatplan. Het JKP legt bovendien geen expliciete linken met deze beleidsplannen. Hierdoor blijft het onduidelijk in welke mate deze transversale beleidsplannen een impact hebben gecreëerd voor de kinderen en jongeren. Gezien het onmiskenbare belang, lijkt het interessant om ook voor deze thema's een stand van zaken en evaluatie uit te werken.

Om in de toekomst geen valse verwachtingen te scheppen, acht de sectorraad het bovendien ook zinvol om de rol van de stakeholders helder te communiceren. Wie bepaalt de uiteindelijke prioritisering?

E. TIJDIG VAN START GAAN

De Vlaamse Regering is verplicht om binnen het halfjaar na de start van de regeerperiode te beslissen over de maximaal vijf prioriteiten van het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. Dat transversaal plan moet binnen een jaar na de start van de regeerperiode worden voorgesteld.

In aanloop naar het nieuwe JKP, vraagt de SARC om tijdig van start te gaan met de verkennende gesprekken en het participatief traject met het oog op de nieuwe beleidsprioriteiten. Om voldoende tijd te voorzien voor de concrete uitwerking van het plan, stelt de SARC voor om de termijn voor de bepaling van de beleidsprioriteiten in te korten naar 3 maanden (i.p.v. 6 maanden) na de start van de regeerperiode.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris